

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens ad viginti sex Quæstiones priores, centum & septem
Disputationes in Capita diuisas

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1621

Notantur aliqua, quibus magis aperta fiat sententia Semipelagianorum. c.
5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80983)

Prosper.
Hilarius.
Chrysost.

ut referunt *prosper*, & *Hilarius* in illis epistolis. Locis insignes *Chrysost.* sunt tom. 1. Homil. 42. in *Genes.* versus finem, & homil. 27. in *Genes.* col. 8. cum loquitur de pœnit. hic enim auctor concedit aliquam ex nobis pœnitentiam, ac proinde dilectionem, & spem, quæ tamen ex se non sufficiant ad delendum peccatum, nisi accedat gratia Dei, quæ ad perfectiores actus nos moueat. Idem docuit *Cassianus* collatione 20. c. 8. ubi inter remedia ad impetrandum veniam assignat ex parte nostra pœnitentiam, quam, inquit, non fore condignam veniam peccatorum, nisi gratia Dei promoueat: quo pacto de alijs dispositionibus ex parte nostra loquitur li. 12. de institutis cenobiorum c. 13. & 14. & ut scribit *Hilarius*, quem nos referemus disput. 91. c. 12. nonnulli Massili. aliquales ex nobis compunctionem anteactæ vitæ concedebant, unde gratia Dei in nobis occasionem caperet. Ex quib. obiter adnotare libet, quam sine fundamento recentiores nonnulli, non satis intellecta mente horum Patrum, eorum testimonijs vtantur, ad probandum, opus perfectæ contritionis caritate formatum ex auxilio gratiæ præuenientis, non sufficere ex se ad iustificationem sine noua alia gratia, & fauore: siquidem hi Patres loquuntur de pœnitentia de prompta ex proprijs virib. quam, præter Pelagium, nemo dixit sufficere ad iustificationem: de alia vero loco disputabimus. Et eandem doctrinam habet idem *Chrysost.* hom. 2. in *Psal.* 50. tom. 3. homil. 12. in epist. ad Heb. in exposit. moral. & homil. Quod nemo læditur, nisi a seipso, non multum ante finem, loquens de trib. pueris: tom. 3. homil. 13. in *Ioan.* in illud: Conuersus testis, &c. & serm. 1. de verbis Domini, habentes eundem spiritum. Cum eo etiam senserunt Græci Patres citati, pro priori sent. c. 1. ut ex verbis eorum liquido constat. Docent ergo omnes, nos incipere nostra industria, deinde gratiæ Dei adiutorium subsequi, ut tandem iustificemur, & in gratia perseverantes æclorum regnum promereamur. Verum quia non pauci, nec indocti nostri temporis Theologi, historia non bene perspecta, varie interpretantur hunc Massiliensium errorem, contra quem Aug. Prosper, & alij Aug. discipuli pugnant: ut quisque quam docet opinionem, ab hoc errore tueatur, vel mentem Aug. in suam sententiam sinistre detorqueat, placuit sequenti ca. quædam annotare, ex quibus non solum Massili. sent. perspicua fiet, verum etiam testimonia, mentem quæ August. in præsentī controuersia facile intelligemus.

27

CAPVT V.

Notantur aliqua, quibus magis aperta fiat sententia
Semipelagianorum.

Pelagius.
Cælest.
Cassian.

Chrysost.
Euseb.

Hilari.

Primo igitur obseruandum est, quod initio diximus, hos auctores alioqui pios & religiosos, non ita sensisse de gratia, sicut Pelag. & Cælestin. docuerunt: eam enim necessariam esse, aperte satis fatebantur, ut supra expositum est. Sic *Cassian.* locis alleg. & *Chrysost.* egregie admodum de gratia loquuntur. Sed & *Euseb.* lib. 1. de lib. arb. a. c. 1. vsque ad 6. & *prosper* c. 14. eloquentissime gratiæ necessitatem contra Pelagium probant: nec solum docet in natura lapsa, sed etiam integra, eam fuisse necessariam, ut primus homo perseveraret, ut videre est li. 1. c. 1. atque id ipsum affirmasse Massilienses testatur *Hilarius* in epist. illa citata. Solum ergo asserebant, ex nobis præcedere quoddam initium,

quod diuina gratia subsequitur, & cuius intuitu gratia nobis donatur.

Secundo nota, hoc initium ita ex eorum sententia, ex nobis præcedere: ut tamen nonnulli putarent, necessarium non esse, semper præcedere; sed quandoque etiam diuinam gratiam priorem esse. Sic plane docet *Cassianus* huius sectæ præcipuus auctor collat. 13. c. 12. circa finem, & c. 15. & varijs Scripturæ testimonijs confirmat. Allerit enim Zachæum prius pulsasse, & postulas, quam ei gratia daretur, ut pulsaret, & ita sollicitudine sua Christum præuenisse: at *Marth.* & *Paulum* aliosque Apostolos præuentos fuisse gratia Dei. Quocirca collat. illa 13. c. sic incipit: Et ita semper gratia Dei nostro in bonam partem cooperatur arbitrio, atque illud in omnibus adiuvat, protegit, ac defendit, ut nunquam etiam ab eo quoddam conatus bona voluntati vel exigat vel expectet, &c. Vbi cum dixisset, semper Deum adiuvare, & promouere conatus nostros; non dixit semper, sed aliquando eos expectare, & cap. 17. inquit Deum quorundam esse susceptorem, quia eorum conatus adiuvat, quorundam vero saluatorem, quia eos omnino præuenit. Hanc vero doctrinam erudite & acute impugnat *prosper* li. contra Collatores c. 13. atque ex hac varietate idem *prosper* eodem lib. c. 33. notauit *Cassianum*, quod sibi contraria docuisset. Nam, si rationes Massilien. qui eius sententiam tuebantur, quas disp. 91. c. 17. referemus, aliter momentis sunt probant, arbitrium nostrum semper inchoare, & deinde gratia Dei conatus illius promoueri. Refert etiam *prosper* in illo lib. verba Collatoris collat. 13. c. quib. initia bonæ voluntatis Deo tribuebat, & c. 5. contra ipsum sic ait: Et sane te contra Pelagianorum calumnias præcaue exiitimas, si quod in vniuersitate vocatorum sentendum est, id nobis in portione concedas? sed nec cum hæreticis tibi, nec cum Catholicis plena concordia est. Illi in omnibus iussu hominum operibus liberæ voluntatis tuerentur exordia; nos bonarum cogitationum ex Deo semper credimus prodire principia: tu informe nescio quid teritur, & vniuersæ parti inconveniens reperisti, quo neque inimitiorum consensum acquireres, nec in nostrorum intelligentia permaneres. Hoc dicit *prosper*, quia Collator initia quandoque ex nobis, quandoque ex gratia Dei esse, dicebat. Tertio præmittendum est, inter hos Massilien. aliquos fuisse, & ex gratia ipsius operis faterentur ex Deo esse, & ex gratia ipsius per Christum, ut refert *August.* lib. 1. de prædest. Sancti. Aug. cap. 1. veruenerunt (de aliquibus Massilien. inquit) etiam, ut præueniri voluntates hominum Dei gratia faterentur, atque ut ad nullum opus bonum vel inciperent, vel perficerent, sibi quemquam sufficere, sibi condescendant: retenta ergo ista, in que perueniunt, plurimum eos à Pelagianorum errore discernunt. Proinde si in eis ambulent, & orient eum, qui dat intellectum, si quid de prædestinatione aliter sapiunt, ipse illis quoque reuelabit. Ex quibus fortan aliquis putabit, idcirco eos male sentire de prædestinatione, non quod dicerent gratiam ita nobis ab æterno fuisse preparatam, ut labori humano subiungenda esset; quandoquidem dicebant, in tempore etiam illam esse initium boni temporis; sed quia electionem ad gloriam faterentur, ex meritis gratiæ factam fuisse. Nam quid aliud contra veram *August.* sententiam sentire poterunt, si iam fatebantur initium boni operis ex nobis non esse?

Verum hoc nullius momenti est, temeti primo aspectu, qui pauca de hoc errore legerunt, dist.

facile satis appareat. Obseruandum igitur est, hos quidem adhuc in eodem errore versari, quod industria, seu labori humano subiungenda esset gratia, & ideo circa doctrinam de prædestinatione deceptos fuisse, asserentes Deum æterna sua præscientia gratiam preparasse ijs, qui ex se aliquo modo inciperent. De electione vero ad vitam æternam ex meritis gratiæ, nihil eos contra Aug. docuisse, ex toto illo lib. de prædest. Sancto. & seq. manifestum est, ubi nunquam Aug. eorum redarguit sententiam, quod ex meritis gratiæ dicerent, preparatam esse vitam æternam; sed quod ex nobis aliquod initium faterentur, cui gratia esset subiungenda. Errabat ergo, sed minus quam alij, non solum Pelagiani, sed quam illi etiam: qui de reliquijs dicebantur, quoniam alij multa, varique opera, etiam externa ex nobis constabantur, propter quæ gratia nobis donaretur, vt laborem, vigilias, obseruationes etiam præceptorum, sicut videre est apud Cassia. locis citat. At vero, qui Augustino videbantur melius sentire, hoc solum initium nobis concedebant, velle nimirum sanari. Hanc enim voluntatem inter opera, quorum initium ex gratia Dei esse dicebant, non computabant. De his namque sic refert Hilar. scribens ad Aug. in illa epist. cit. paulo post initium: *Ceterum ad nullum opus, vel incipiendum, nedum perficiendum, quemque sibi sufficere posse, consentiant. Neque enim alicui operi curatio eorum annumerandum putant, exterius simpliciter voluntate vnumquemque egrotum velle sanari. Quod enim dicitur, crede & saluus eris, vnum horum exigit, asserunt, aliud offerri: vt propter id, quod exigitur, si reddidum fuerit, id, quod offertur, deinceps tribuatur: vnde non consequens putant exigendam ab eo fidem, cuius nature id voluntate conditoris concessum est: & nullam ita deprauatam, vel extinctam putant, vt non debeat, vel possit se velle sanari. Hactenus Hilar. Vbi eos putare ait, rem minime consequentem, cum ex eo quod dicatur, *crede, & saluus eris*, existiment, ab vnoquoque nostrum exigendam esse fidem ex proprijs vitibus, quod inde nulla ratione consequitur.*

Habemus quoque ex Hilario, inter bona opera, quibus homines iustificari asserunt, ex horum sententia non esse computandam neque fidem, neque orationem, neque voluntatem, qua quis sanari desiderat; & huic initio ex nobis subiungunt gratiam, quam etiam ad initia sequentium operum, & non solum ad ea perficienda, necessariam esse affirmabant. Hi profecto comparabant gratiam Dei publico fonti, ex quo, qui vellet, posset aquam haurire; vel Soli, qui omnes illuminat, dummodo ipsi oculos aperiant: vel liberalissimo medico, qui omnes prius volentes curare paratus est, vt inferius ex Epist. Prosperi patebit. Cum reliquis ergo Semipelagianis, in hoc vnum conspirabant, vt ex nobis initium aliquod esset, cuius intuitu Deus gratiam suam conferret, atque idcirco Aug. statim 2. c. illius lib. incipit, contra eos probare, & fidem, & voluntatem illam salutis, prædestinationes quo dicebant, Deum æterna sua propter fidem, aut propter voluntatem illam salutis, Quæ est maxime notandum, hos Semipelagianos nunquam dixisse, initium illud ex nobis, dignum, vt gratia tanquam condigne debita redderetur. Sic enim quis non videret non esse gratiam?

sed neque in eo errabant, quod dicerent, gratiam Dei certissime nobis incipientibus esse promissam: nec in aliquo antiquo auctore id notatum inuenies. Imo vero Cassia. qui fuit huius sectæ auctor in Occidente, & eius acerrimus defensor lib. 12. de inst. Cænobiorum c. 11. & 13. circa finem plane fatetur, nec initium illud, nec vllum opus nostrum condignum esse diuina misericordia, & gratia. Quare cap. 14. ait: *Dicimus enim secundum salutatoris sententiam dari quidem petentibus, & apertis pulsantibus, sed petitionem & inquisitionem, & pulsationem nostram non esse condignam, nisi misericordia Dei, id, quod petimus dederit, &c. præsto est, namque occasione tantummodo a nobis bona voluntatis oblata, ad hæc omnia conferenda.* Idem dixerat c. 11. & collat. 13. c. 13. Neque vsquam reperias, Massilien. assignare initium condignum ex nobis, aut ideo errasse, quod dicerent Deum certissime promississe gratiam offerentibus ex suis vitibus. bonam voluntatem: solum dicebant misericordiam eius præsto esse volentibus.

Fateor quidem, contra eos passim inferre Aug. Prosperum, & Fulgentium, gratiam non fore gratiam, si alicui minimo merito & initio ex nobis donaretur quia iam redderetur debita, quod putant absurdum. Verum ipsi non damnant debitum namque ex promissione: hoc enim non tollit rationem gratiæ: si enim gratuita fuit promissio, erit etiam donatio: sed inferunt, non fore gratiam, quia retribueretur potius initio, & merito nostro: quod recte sequitur, etiam si initium, & meritum nostrum non esset condignum, vt disp. 91. c. 15. probabitur. Non est ergo contra rationem gratiæ, quod detur promissa, & ratione promissionis negari non possit, sed quod detur ob aliquod meritum, etiam minimum, vt ibidem ostendimus: sic enim retribuitur: illo autem modo, si nullum meritum præcessisset, non retribueretur.

Idcirco autem Massilienses non dubitarunt appellare gratis vocatos, quos Deus gratia sua vocat, etiam si illi sua industria initium prebeant: quia si initio non fuit condignitas, videbatur illis non euacuari rationem gratiæ. Porro autem gratis vocatos eos appellasse, colligitur ex Prosperi in illa epist. cum eorum verba refert quæ infra recitabimus. Idem clarissime dixit Cassianus collatione 13. cap. 13. his verbis: *Deum eam, scilicet gratiam, sub colore cuiusdam desiderij ac laboris impartitur, scilicet Deus, & nihilominus gratia Dei gratuita persueat, dum exiguis quibusdam paruisque conatibus tantam immortalitatis gloriam, tanta perennis beatitudinis dona inestimabili tribuit largitate.* vbi gratiam appellat, etiam si detur occasione nostri laboris: quia labor minimus est, & non condignus. An vero licet error quid commune habeat cum sententia quorundam Scholasticorum, quia ad nostra vsque tempora asserunt, facienti quod in se est, Deum dare gratiam suam, & an Græci Patres aliqua ratione excusari possint, & qua ratione hic error damnatus sit, disputat. 91. c. 9. 10. & 11. dicemus. Nunc illa sufficiant, vt mentem Augustini in hac quaest. intelligamus.

Vltimo obseruandum est, nomine gratiæ hos Massilien. non intelligere remissionem peccatorum, & gratiam habitualem, qua formaliter iustificatur, sed auxilia omnia gratiæ, quibus ad iustificationem promouemur, & disponimur, Neque enim

August.
Prosper.
Fulgentius.

33

Massilie.

Prosper.
Cuiet.

Massil.

34

enim

enim ipsi putant, solo nostro arbitrio nos posse ultimam dispositionem habere, vt peccata nobis remittantur, sed solum aliquam, propter quam auxilia gratiæ ad maiorem dispositionem iustificationis nobis donentur; vt explicabimus disp. illa 91. c. 8. 9. 10. & 11. neque vero Massilien. tam insipienter docebant, vt asserent, orationem, fidem, aut voluntatem salutis, aut voluntatem credendi, aut similia opera, quæ dicebant esse initia solum iustificationis, esse ultimam dispositionem ad gratiam habitalem, aut ad remissionem peccatorum. Sed, vt ex ipsis constat, quæ hæcenus allegauimus, solum minima gratiæ promoueret vsque ad iustificationem: & in hoc sensu ipsos August. & eius discipuli confutare conantur, & rationes, quas August. & alij contra Massilien. conficiunt, probant, nec minimum initium ex nobis, etiam remotum esse posse, vt disputatio. 91. c. 14. & 15. videbimus.

August.

Necessarium autem eis videbatur, hoc initium, quod ex nobis præcedere dicebant, vocare aliquale meritum: quoniam per illud alia dona à Deo impetrari existimabat: id enim quod à Deo aliquid impetrat, meritum impetratorium debet appellari, quod nunc Scholastici congruum vocant. Nam quod aliqui asserunt, non posse dici meritum congruum, nec impetratorium, quod est in peccatore, contra doctrinam August. est epist. 105. vbi, vt contra Pelagium probat, concedendam esse aliquam gratiam sine meritis, dicit, hanc non posse esse gratiam remissionis peccatorum: reddit rationem his verbis: Neque remissio peccatorum sine aliquo merito est, si fides hanc impetrat, neque enim nullum est meritum fidei, quia fide ille dicebat, Deus propitijs esto mihi peccatori. Concedit ergo August. aliquid meritum in peccatore, sed ex auxilio Dei.

15

Ex quibus omnibus non solum constat manifestum discrimen inter Pelagianos, & Semipelagianos, sed etiam, quid August. contendat, cum de prædestinatione contra utrosque disputat, & docet, electionem factam non fuisse ex præscientia aliquorum meritorum. Nunquam enim cum eis disputat, an electio ad gloriam sit facta ex meritis gratiæ præuisis, sed, an gratia ex aliquo bono initio, aut merito præuiso liberi arbitrij, fuerit præparata. Cum enim dicerent, in tempore gratiam ex meritis dari, aut humano labori, seu deuotioni, seu fidei, seu obedientiæ subiungendam esse, atque idem necessario sequeretur dicendum in æterna electione, scilicet eorum omnium Deum rationem habuisse, quorum intuitu in tempore gratiam erat daturus; ideo probat Aug. electionem æternam, ita gratis factam esse, vt nullum initium ex nobis Deus respexerit: electionem inquam, de qua erat controuersia cum Pelagianis, & Semipelagianis, nempe gratiæ; quod hanc labori humano in tempore subiungere; & ita quoque in æternitate ob laborem humanum factam esse dicere cogerentur. Vna enim, atque eadem inter Augustinum, & Pelagianos, seu Semipelagianos fuit de gratia, & de prædestinatione controuersia: neque alium errorem de prædestinatione, quam de gratia illi docuerunt.

August.

Est. Diac.

Hac de causa Petrus Diacon. cuius verba præced. c. retulimus; dixit, doctrinam Faustii contra prædestinationis sententiam quam Patres docuerunt (intelligit Augustinum, eiusque discipulos) &

contra Apostolum scriptam fuisse. Reddit rationem statim, quia labori, & obedientiæ humanæ gratiam subiungebat. Contra vero, cum de gloria, nec minima inter Semipelagianos, & Augustinum fuerit dissensio: omnes enim fatebantur, eam in tempore ex gratiæ meritis dari, & labori ex gratia subiungendam esse; tam ipsi, quam August. consequenter dicere debebant electionem ad gloriam intuitu meritorum factam fuisse; eo quod in tempore ratione illorum conferenda erat. Nam, vt infra dicemus, si semel Augustinus Semipelagianis concessisset, gratiam in tempore ob aliquem nostrum laborem, seu bonam voluntatem conferri, nusquam negasset, in æterna quoque electione ita fuisse definitam, vt ex labore daretur, sicut quondam ipse sensit, vt cap. 9. referemus. Nam cum asseruit gratiam dari ex meritis fidei, quia fidem putauit non esse donum Dei, etiam dixit, in æterna electione Deum ex fide gratiam præparasse: imo fidem ipsam elegisse.

Ceterum verbis Aug. male perspectis, comminiscuntur quidam duo genera Semipelagianorum, contra quos ille disputauit. Primum dicunt fuisse eorum, qui quamuis contra Pelagium multa docerent, asserere tamen homines ex meritis gratiæ electos ad gloriam. Alterum vero eorum, qui solum gratiam creationis concedebant cum Pelagio, quos multo peiores fuisse affirmant. Priorum dicunt mentionem fecisse Prosperum, in illa epistola non longe à principio his verbis: *Hæc enim ipsorum definitio est, neminem per opera sua, sed per Dei gratiam regeneratione saluari. Vniuersis tamen hominibus propitiationem, quæ est in Sacramento sanguinis Christi, sine exceptione esse propositam, vt quicumque ad fidem, & ad baptismum accedere voluerint, salui esse possint. Qui autem credituri sunt, quicquid in ea fide, quæ deinceps per Dei gratiam fit iuuanda, mansuri sunt, præcisisse ante mundi constitutionem Deum, & eos prædestinasse in regnum suum, quos gratis vocatos dignos futura electione, & de hac vita bono sine excessibus esse præuidit.* Quibus verbis non videtur signare Prosper, quis alius eorum fuerit error, nisi quod dicerent, eos electos fuisse ad regnum celorum, quos gratis vocatos Deus cognouit futuros dignos hac electione. Sic putant, qui leuiter hæc verba considerant, nec integram epistolam legerunt. De gratia vero eos non male sensisse, inde colligunt, quod gratis vocatos appellant, qui gratia Dei perseverantes, digni efficiuntur regno celorum.

Verum quis credat sententiam Massiliensium eam fuisse, quam plane docuerat ipse Aug. lib. 1. ad quoniam Simplician. q. 2. vt seq. c. videbimus; quando Massiliensium doctrinam, quam Prosper recitauit in illa epist. ipse Aug. ex professo confutat in lib. de prædest. Sancti. & de bono perseuer. Eam vero, quam ipse fuerat secutus in illa quæst. non solum non retractat, verum etiam tam recte pro gratia eo loco se laborasse affirmat, vt hos Massilienses ad eam quæstionem remittat lib. 1. de prædest. Sancti. c. 4. quo in illa videntur, & discerent, vnde in controuersia de gratia, quam cum ipso tunc habebant, recte sentitent. De electione autem ad vitam æternam ex meritis gratiæ præuisis, nihil August. habet contra Massilienses in illo 1. lib. de prædest. Sancti. & sequentibus ex professo contra eos scribit: eandem quoque quæst. ad Simplicianum pro gratia Dei contra hæreses commendat Aug. alijs in locis, vt c. 7. huius disp. videbimus.

Porto

Porro si parum attendere velimus, facile inueni-
emus in verbis Prosperi, eos Massilienses erras-
se, quod dicerent, initia ex nobis esse, & gratiam
ex illis non dari. In primis enim verbis hic error
aperte continetur, cum dicunt salutem esse omni-
bus propositam, ut qui accedere velit, saluus sit:
ponebant enim voluntatem salutis ex nobis, ut
supra ostendimus. Deinde idem error est in eo,
quod addunt, eos, qui credituri erant (nempe ex
se, vel in fide per Dei gratiam iuuanda mansuri,
hoc est, in fide per Dei gratiam promouenda,
quæ ex propriis viribus inceperat) hæc enim erat
eorum communis sententia, Deum adiuvare co-
natus nostros, & fidem, id est, inceptos a nobis
sua gratia prosequi eos, inquam, gratia Dei pro-
mouendos ad iustificationem: id quod ex pro-
fesso refutat Augustinus libris citatis quibus ad
Prosperum, & Hilarium responderet. Id autem,
quod sequentibus verbis dicunt, nempe eos, qui
hæc gratia Dei perseveraturi prævidebantur, ele-
ctos fuisse ad regnum celorum: nusquam impro-
bat. Parum autem refert, Massilienses appellas-
se gratis vocatos eos, qui eligebantur ad reg-
num, ut proinde dicamus, initium gratiæ ex no-
bis negasse. Quamquam enim asseriebant, præ-
cedere ex nobis initium gratiæ, nihilominus, ut
paulo ante vidimus, dicebant gratiam Dei gratis
omnino dari; & ideo eos gratis vocatos appella-
runt.

Putant deinde prædicti Theologi aliorum Se-
mipelagianorum meminisse Prosperi illis ver-
bis: *Quidam vero horum, in tantum à Pelagianis semi-
tis non declinant, ut cum ad considerandum cam C. H. R. 1-
st. gratiam, qua omnia præcipientia merita humana, co-
guntur, ne si meritis reddatur, frustra gratia nominetur:
ad conditionem hanc velint vniuersumque hominis per-
tinere, in qua eum nihil prius merentem, quia neque exis-
tentem, liberi arbitrij, & rationalis, gratia creatio-
nis instituit, ut per discretionem boni, & mali & ad
cognitionem Dei, & ad obedientiam mandatorum eius,
potius suam dirigere voluntatem. Ex quibus colligunt,
hos cum Pelagio omnino sensisse, quod
gratiam solam creationis concederent. Sed fal-
santur; nam ex verbis, quæ continuo addit Pro-
sper manifeste liquet, eos etiam gratiam Christi,
præter hanc gratiam creationis concessisse, ut ius-
tificentur homines, & ad gloriam perveniant. Subiungit enim de illis; Atque ad hanc gratiam, qua
in Christo renascimur, pervenire, per naturalem scilicet
facilitatem, petendo, querendo, pulsando, & ideo accipiat,
ideo inueniat, ideo introcat, quia bono naturæ leno usus
ad istam salutem gratiam initialis gratiæ ope meruer-
unt pervenire. Admittebant ergo gratiam Christi ad
iustificationem necessaria super donum creatio-
nis, contra Pelagium, sed in eo peiores aliis Se-
mipelagianis videbantur, quod, ut assignarent ali-
quam gratiam absque ullis meritis, ad donum creatio-
nis, cum Pelagio confugebant, & hanc initia-
lem, & rationalem appellabant, ut ex verbis reci-
tatis manifestum est.*

Denique de omnibus Semipelagianis colligit
Prosper sine Epist. in hæc verba: *Pene omnium par-
tium, & una sententia, qua propositum, & præde-
stinatorem Dei secundum præscientiam receperunt. ut
et hoc Deus alios vasa honoris, alios contumeliæ fece-
rit, quia finem vniuersumque prævidit. Ideo autem
addidit particulam, pene, quæ temperat vniuer-
susque in part. Tomus I.*

salem illam locutionem, quia licet reuera omnes
docherint, initium esse ex nobis; quidam tamen
plus, alij minus tribuebant arbitrio; ut supra vidi-
mus. Ideoque plus, minusve circa initium no-
strum variantes, omnes in vnam sententiam con-
spirant, ut initium esse ex nobis. Nam cum di-
cit, *Propositum secundum præscientiam receperunt*, in-
telligit ex eorum sententia iustificationem fac-
tam fuisse ex præscientia boni usus arbitrij: pro-
positum enim in Augustino, ut ex lib. 1. Simpli-
cian. quæst. 2. constat, est iustificationis. Cum ve-
ro illi prædestinationem etiam ex præscientia fa-
tebantur, prædestinationis nomine gratiæ præ-
parationem, ut definit August. lib. 1. de prædest. c. 1. &
non voluntatem glorificandi intelligebant, præ-
scientiam autem non meritorum gratiæ vitam æ-
ternam, sed boni usus arbitrij, ut sæpius inculca-
uerat Prosper.

De reliquo vero, quod alij facti essent vas in
honorem, alij vas contumeliæ ex fine prouiso, si
intelligebant de fine totius vitæ, ut cum gratia
Dei, in regno celorum essent vasa honoris, ex pro-
prio autem peccato in æterno supplicio vasa con-
tumeliæ, non errabant. Nam quamvis vas in ho-
norem fieri aliquis dicatur gratia Dei, quæ ipsum
prævenit, ipse tamen etiam dicitur hac gratia ad-
iutus, eique consensum præbens se facere vas in
honorem. Sic loquitur Paulus 2. ad Timotheum. 2.
*Si quis ergo se emundaverit ab istis, erit vas in honorem
sanctificatum, & vile.* Sicut ergo quisque gratiæ
consentiens, & ea adiutus dicitur se emundare,
& sanctificare 1. Ioann. 1. *Omnis qui habent hanc spem* 1. Ioan. 3.
in eo sanctificat se. sic etiam dicitur se facere vas san-
ctificatum, & emundatum in honorem: nisi quod,
ut tale vas fiat, gratuita Dei voluntas, & gratia il-
lum prævenit, qua emundetur, & sanctificetur,
ut sit vas honoris. Atque idcirco ad Rom. 9. dicit
Paul. potuisse Deum libere facere ex eadem mas-
sa Adami aliud vas in honorem, videlicet præve-
niendo gratia sua congrua hominem ut sanctifi-
cetur, & aliud in contumeliæ nempe permi-
tendo, ut ipse homo se inquinaret peccatis, unde
in contumeliæ & supplicium deputaretur: &
saltem de vase contumeliæ, dubium non est, v-
numquemque fieri merito sui peccati. Nam in
prima permissione donec consentiat peccato,
non dicitur vas contumeliæ. In posteriori er-
go parte sententiæ, recte sentiebant Semipela-
giani, nec in eo vnquam ab August. notati fue-
runt.

CAPVT VI.

*Electionem ad gloriam ex meritis gratiæ præ-
uisis factum putat August.*

Videbitur fortassis alicui, plus iusto non ha-
cenus digressos fuisse. Verum cum inter
Scholasticos hæc nondum satis trita, & perulgata
sint, atque eorum ignoratione in suam quisque
opinionem August. pertrahere non dubitet, &
de diuina electione, de qua gratiæ prædestinatione,
multæ quædam quæstiones suboriantur; necesse
fuit, hæc ita minutatim, & sigillatim explicare; ut
antiquos Ecclesiæ Patres intelligere, & viam tu-
torem inuenire facilius possemus. Ceterum ele-
ctionem ad vitam æternam, ex præuisione meri-
torum